

Verslag Regiogesprekken Assen, Alkmaar, Utrecht en Rosmalen

4 regio's – 14 uur gesprek - 50 fluitdocenten, amateurs en ouders.

De gesprekken ademden betrokkenheid, liefde voor de fluit en voor het vak, en leverden een waaier aan input voor een gezonde toekomst van de fluitsector, een toekomst die we *samen* creëren. Luiken open, blik naar buiten.

In een positieve en open sfeer is heel veel gedeeld, vlogen ervaringen en voorbeelden in het rond, kwamen knelpunten, suggesties en ideeën ter tafel. Alle uitkomsten opschrijven is ondoenlijk. In onderstaande samenvatting zijn in grote lijn de essenties weergegeven.

Toen en nu

Fluit is lange tijd verweven geweest in de samenleving. Fantastische fluitisten waren de aansprekende voorbeelden die we zagen en hoorden op radio en TV, in de concertzaal, op plaat en CD: Rampal, Galway, Brüggem, Thijs van Leer, Jethro Tull, Chris Hinze, Beldien Stenberg, Nederlands Fluit Orkest, the Muppet show. Fluit spelen was een logische keuze, leerlingen kwamen min of meer vanzelf, de sector floreerde.

Die wereld bestaat niet meer. Geen voorbeelden van formaat, nauwelijks Nederlandse studenten aan de conservatoria, verschuiving van muziekschool naar basisschool, een instrument met te weinig eigen identiteit, een versnipperde sector waar men elkaar niet vindt. Vandaag vraagt het kennis, creativiteit en inzet van fluitdocenten om leerlingen te werven en te houden. Veel fluitdocenten worstelen met de vraag hoe dit te doen, zeker in een klimaat van teruglopende aandacht en geld voor cultuur, en een jeugd die snel resultaat wil en voor wie alles leuk moet zijn. Vandaag vraagt om verbinding!

Dat gezegd hebbende...

Wat weten wij van de fluitsector?

Hoeveel mensen spelen er fluit in Nederland? Of in een provincie? Geen idee...

Hoeveel fluitdocenten zijn er in Nederland? Of in een provincie? Geen idee...

Hoe lang blijven mensen gemiddeld fluitspelen? Geen idee...

En zo zijn er nog veel meer vragen waar het antwoord schuldig blijft.

Knelpunten

hoe kunnen wij de fluitsector versterken als we er zo weinig van weten? – individuele kennis wordt (nog) niet structureel en breed gedeeld - hoe weten we of nieuwe initiatieven effect hebben?

Kansen

Onderzoek geeft inzicht – plannen/uitvoering baseren op kennis – kennis/inzichten/resultaten delen – langere termijn ontwikkelingen volgen – (bij)sturen op kennis/inzicht/resultaten.

Wie kiest vandaag voor fluit en waarom?

Wie: christelijke omgeving, meisjes, HAVO/VWO, herintreders.

Waarom: mooie klank, betoverend, mooi instrument, veelzijdig, ouders willen het, vroeger gespeeld, traditie.

Knelpunten

Minder animo voor open dagen - niet meteen geluid, dan ander instrument – kinderen moeten al zoveel – geen stoer instrument – rol van de ouders bepalend.

Kansen

Fluit laten horen op allerlei plekken – begin met eenvoudige klanken (bijv. windgeluid) – unieke, stoere en magische van de fluit benadrukken – proefles - meteen samenspel – muzikale ontwikkeling i.p.v. alleen techniek – perspectief bieden aan de leerling - ouders erbij betrekken - andere doelgroepen (bijv. fluit in de wijk, volwassen beginners, 50+, gepensioneerd) - samenwerken met andere instrumenten/collega fluitdocenten – krachten bundelen.

Wat maakt fluit boeiend en uniek?

Ligt het dichtst bij de menselijke stem – je maakt de toon met je adem, er zit niets tussen – mooie klank – makkelijk mee te nemen – betaalbaar instrument – alle stijlen te spelen – experimenteel, veelzijdig instrument – solo- en orkestinstrument – prominente plek in orkest – oudste instrument – in alle culturen – kan er jong mee beginnen – begin relatief eenvoudig – kan het lang blijven spelen – enige instrument dat dwars ligt.

Knelpunten

Bovenstaande wordt te weinig benadrukt en uitgedragen (fluitisten te bescheiden en te weinig naar buiten tredend?) – accent ligt op de C-fluit, geen aandacht voor alt- bas- en contrabasfluit – piano begeleiding vaak te moeilijk – accent op klassieke muziek, te weinig op overige muziekstijlen.

Kansen

Benadruk de (unieke) eigenschappen van – en de liefde voor – de fluit, geef de fluit eigen gezicht en inhoud en draag dit uit – maak gebruik van alle (social) media – communiceer alle fluiten en alle muziekstijlen – communiceer de prominente plek van fluit in het orkest – laat muziek componeren met eenvoudige (piano)begeleiding – regionale fluitensembles en -orkesten.

Wat verder ter tafel kwam....

- ♪ Het was een bewust keuze om les te gaan geven. Lesgeven en samenspel is leuk, het is een fantastisch vak!
- ♪ Jonge basisschooldocenten kunnen kinderen niet motiveren muziek te maken – meer vakdocenten op de basisschool.
- ♪ Neem een voorbeeld aan de sport – samen trainen en in het weekend een wedstrijd in competitieverband. Waarom doen we dat niet met fluit? Samen les, samen spelen en in het weekend fluitcompetitie. Minder vrijblijvend, meer commitment, en ouders erbij betrekken. Fluit hoort bij je leven, is onderdeel van je leven, het sociale aspect – je hebt fluitvrienden.
- ♪ Graag meer leerorkesten.
- ♪ Graag meer jongens.
- ♪ Graag leerlingen vanaf 6 jaar – fluit kan aangepast worden.
- ♪ De eerste jaren is fluit relatief eenvoudig, daarna wordt het moeilijk. Hoe houd je jongeren dan gemotiveerd?
- ♪ De zondag is een thema. Fluit wordt veel gespeeld in christelijke omgeving en dat kan niet op zondag. Fluitlerlingen haken af juist omdat er veel samenspel op zondag wordt georganiseerd.
- ♪ Voldoet de conservatoriumopleiding nog aan de eisen van deze tijd?
- ♪ In de orkesten zijn er weinig plekken voor fluit en fluitisten blijven lang zitten – weinig doorstroming.
- ♪ De één noemt weinig repertoire voor fluit als probleem, de ander vindt dat er meer dan genoeg repertoire is.
- ♪ Je moet het allemaal zelf doen, je zit op een eiland – grote behoefte aan uitwisseling, netwerken, een goede database, een breder platform voor fluitisten.
- ♪ Als je iets organiseert als fluitist/docent moeilijk collega's en amateurs te vinden. Wie zit waar?
- ♪ Meer activiteiten in de regio die gezamenlijk worden georganiseerd, en waar anderen (andere instrumenten, andere beroepen) bij worden betrokken. Met kleine regio's beginnen.
- ♪ Graag na- en bijscholing door workshops/trainingen/opleidingen op alle gebied: lesmethodes, verschillende doelgroepen, samenspel, ondernemerschap, communicatie, beleidsontwikkelingen, organisatie (bijv. collectief), werving van leerlingen etc.
- ♪ Hoe gaan we om met nieuwe fluitdocenten? Hoe ontwikkelen zij zich verder? Coaching?
- ♪ Graag meer duidelijkheid over tarievenstructuur. Er zijn grote verschillen, maar niemand weet precies hoe het zit.
- ♪ ZZP-er heeft geen toegang tot subsidies. Kan dit anders worden opgelost?
- ♪ Hoe kunnen we een bredere laag van de bevolking aanspreken?
- ♪ Fluitles is duur. Er is een groep die zou willen spelen maar die het niet kan betalen.
- ♪ Amateurs willen graag in ensembles spelen, maar hoe vinden zij die?
- ♪ Herintreders zijn zeer gemotiveerd en weten welke investering in tijd het vraagt.
- ♪ Volwassen leerlingen betalen 21% BTW – drempel.
- ♪ Muziekschool wordt gezien als iets voor kinderen/jongeren, niet voor volwassenen.

Kort samengevat komt het erop neer, dat we weinig weten van de samenstelling van de fluitsector. Niemand kon vertellen hoeveel fluitisten, fluitdocenten, leerlingen, amateurs er in Nederland zijn. Daarnaast kwam bij fluitdocenten de grote behoefte aan contact, verbreding van kennis, goede en toegankelijke informatie, uitwisseling en samenwerking naar voren. Er zijn fantastische voorbeelden van bloeiende lespraktijken, van fluitensembles en –orkesten, van fluitisten die ook de commerciële kant uitstekend beheersen. Maar de kennis lijkt zich wel op individuele eilandjes te bevinden en wordt te weinig gedeeld. Ook amateurs zijn geïnteresseerd in contact met andere fluitisten en de mogelijkheden van samenspel. Ouders tenslotte willen graag betrokken worden bij de lessen van hun kinderen zodat zij hen kunnen motiveren en stimuleren en weten waar naartoe wordt gewerkt.

De volgende stap voor de 4 organisaties is om een en ander om te zetten in een plan van aanpak van wat wij kunnen betekenen in en voor de fluitsector . Ondertussen staat niets alle fluitisten in Nederland in de weg om elkaar op te zoeken en uitwisseling en samenwerking op gang te brengen op lokaal, regionaal, landelijk en internationaal niveau. Op naar een boeiend en bloeiend fluitleven!

Wij willen nogmaals alle deelnemers aan de gesprekken heel hartelijk bedanken voor hun bijdrage.

Suzanne Wolff
(namens NFG, Neflac, Flutonica, Fluitconcoure)

